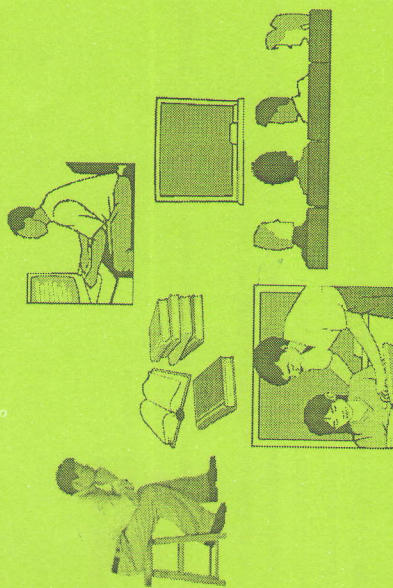

XUDOYQULOVA G.B.

**MUSTAQIL O'QUV FAOLIYATINI
TASHKIL ETISH
USUL VA VOSITALARI**

Buxoro - 2022

**O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI**

BUXORO DAVLAT UNIVERSITETI

PSIXOLOGIYA KAFEDRASI

**MUSTAQIL O'QUV FAOLIYATINI
TASHKIL ETISH USLUB VA VOSITALARI**

Ilmiy adabiyotlarni o'qish
Axborotni yozma ravishda uzatish
Axborotni og'zaki ravishda uzatish
Tahliliy ma'lumotlarni ko'rgazmali taqdim etish usullari va vositalari: grafik
tashkil etuvchilar
Hamkorlikdagi o'qishni tashkil etish usul va vositalari
Muammoni jamoali tarzda hal etish, uni hal etish bo'yicha ustuvor g'oyalarni
tanlash va baholash usullari va vositalari
Amaliy vaziyatlarni hal etish uslublari va vositalari: keys-stadi
Loyihalashtirish faoliyati uslublari va vositalari

Buxoro – 2022 yil

Mustaqil o'quv faoliyatini tashkil etish uslub va vositalari:

Ushbu o'quv-uslubiy ko'rsatmada talabalarning mustaqil o'quv faoliyatini tashkillashtirishning uslublari va vositalari ochib berilgan: grafik tashkil etuvchilar, qo'shma va o'zaro o'quv texnikasi, loyihalash faoliyati. Ilmiy adabiyotlarni o'qish, ma'lumotlarni og'zaki taqdim etish, amaliyot holatlarni tahlil qilish va echish bo'yicha tavsiyalar berilgan.

Kitobda mustaqil faoliyatni tashkillashtirishdagi ehtimolli xatolarning oldini olish bo'yicha amaliy maslahatlar keltirilgan.

Mazkur o'quv-uslubiy ko'rsatma nafaqat bakalavriyatning talabalariga balki magistrantlar, kasb-hunar kollejlari, akademik litseylar umumta'lim maktablarining yuqori sinf o'quvchilari uchun ham foydali bo'lishi mumkin.

Taqrizchilar:

Jumaev U.S.
Nazarov A.M.

p.f.n., dotsent
PhD., dotsent

Talabalarga

Kadrlarni tayyorlashda Buxoro davlat universiteti o'qituvchilari o'quv fanlari bo'yicha yaxlit ta'lim texnologiyalarini loyihalashtirish va amalga oshirish ishlarini keng qamrovli olib bormoqdalar.

Muallif tomonidan taqdim etilgan ta'lim texnologiyalarida yangi o'qitish modeli qo'yidagilarga asoslangan:

- ta'limning har bir shaxsga yo'naltirilganlik va tizimli yondashuv, ta'lim sub'ektlari munosabatlarini demokratlashtirishi va insonparvarlashtirilishiga;
- ta'limga talabalar roli o'zgarishiga: o'quv faoliyatini mustaqil olib boruvchi ta'lim jarayonining teng huquqli sub'ekti;
- ta'limga o'qituvchining roli o'zgarishiga: mustaqil o'quv faoliyatining tashkilotchisi, talabalarining savodli maslahatchisi va yordamchisi. Talabalar bilimi, ko'nikmalari, mahoratlarining nazoratini hamda ehtimolli og'ishlarni o'z vaqtida to'g'rilash maqsadida ularning bilim darajasi diagnostikasini ta'minlaydi;
- ta'limning uslublari va vositalarining o'zgarishiga: (1) muammoli holatlar, faol ijodiy-tadqiqiy faoliyatni yaratishga asoslangan, muammolarni qidirish va echish, bilimlarni amalda qo'llashga yo'naltirilgan faol va interfaol usullar an'anali bo'lib qolmoqda; (2) jamoa va guruh ishlari keng qamrovli ta'lim shakliga nisbatan ko'paymoqda; (3) axborot texnologiyalari ta'limning an'anaviy vositalari bilan bir qatorda keng qo'llanmoqda; o'quv materiallari ta'lim olayotganlar tomonidan bilimlarni mustaqil qidirish uchun foydalanilmoqda;

- pedagogik boshqarish uslublari va vositalarining o'zgarishiga: o'qituvchi muammolarni aniqlashga, g'oyalarni regeneratsiya qilishga, qarorlarni qabul qilishga qodir va ularning amalga oshirishiga mas'uldor menejerga aylanmoqda. U nafaqat pedagogik balki talabalarining o'quv faoliyatini ham boshqaratlaydi, loyihalashtiradi va rejalashtiradi, ya'ni qo'yilgan ta'lim maqsadini amalga oshirish va o'quv faoliyatining rejalashtirilgan natijalariga erishish bo'yicha qo'shma faoliyat tizimi va mazmunini ishlab chiqadi, boshqaratlash, loyihalashtirish va rejalashtirishda va o'quv faoliyatini tashkillashtirishda talabalarni qo'llab-quvvatlaydi, ta'lim jarayonini o'quv dialogi va polilogi sifatini tuzadi.

Shu bilan birga, o'qituvchilar – loyihalashtiruvchilar talabalarining yangi ta'lim modellari bo'yicha qurilgan ta'lim jarayoniga tayyor emasligiga duch kelashadi. Bu talabalarining ta'lim sub'ekti sifatida ta'sir etmasligida va o'qituvchilar tomonidan taklif etiladigan o'quv faoliyatining uslub va vositalarini amaliy qo'llash qo'nikmalarining yo'qligida namoyon bo'ladi.

Shu munosabat bilan zamonaviy pedagogika texnologiyalarini amalga oshirish sharoitlarida birinchi bosqich talabalari quyidagi qo'nikma va mahoratlarini egallab olishlari zarur:

(1) *ma'ruza, seminar va amaliy mashg'ulotlarda mustaqil faoliyat ko'nikmalari*: asosiy qoida va xulosalarni qisqqa, chizma shaklida va ketma-ket yozib borish, o'quv vazifalari va masalalarini hal etish uchun zarur bo'lgan ma'lumotlarni topish, bilish, tushunish, tanqidiy baholay olish va etkazib berish, hamda belgilar va ramzlar yordamida uni referat, hisobot shakliga keltira bilish; qo'yilgan talablarga

MS PowerPoint da loyiha taqdimotini tayyorlash bo'yicha yo'riqnoma

1. MS PowerPoint da taqdimotni tuzish jarayoni quyidagi harakatlardan iborat:

- Taqdimotni umumiy bejashni tanlash
 - Slaydlarning mazmuniy o'zgarishlarini tanlash
 - Yangi slaydni va uning tarkibiy qismlarini qo'shish
 - Slayd o'zgarishlarini tanlash
 - Slaydlarni bezashda zarur bo'lgan o'zgarishlar
 - Slaydlarni ko'rsatishda tovushli animatsiya jihatlarini yaratish
- Taqdimotni yaratish jarayonida Microsoft PowerPoint ga ilova bo'lgan ma'lumotnoma (elektron o'quv ko'rsatma yoki nashriy o'quv ko'rsatma)dan foydalanish mumkin.

2. Taqdimot qo'yidagi tavsiflarga ega bo'lishi kerak:

- Slaydlar soni (7 – 10 ta).
- Slaydlarning mazmuniy o'zgarishlari:
 - (1) birinchi slayd chiqaruvchi tashkilot (fakultet, kafedra) nomi, loyiha nomi, loyiha mualliflarining familiyalari, ismi, o'quv guruhi raqami, loyhani tuzish sanasidan iborat;
 - (2) ohirgi slayd ma'lumotlar manbalari tavsifiga bag'ishlangan;
 - (3) qolgan slaydlar loyiha mazmunini erkin shaklda ifodalaydi.
- Texnik bajarilishi:
 - Slaydlar avtoko'rinish tartibida yoki sichqoncha yordamida namoyish etiladi. Eng kamida 3 ta animatsiya jihatlari va 1 ta ovoz jihatidan foydalaniladi.
 - Har bir slayd birinchi varaqqa qaytish tugmachasiga ega.
 - Kamida ikkita slayddan Word hujjatlariga havola qilish imkoniga ega.
 - Talaba o'qituvchiga oraliq natijalarni kamida ikki marta ko'rsatadi.